

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ohjeluonnos
836/04.02.00.01/2022/4

Rekisteröitävää elintarviketoimintaa vai ei?

Sisällysluettelo

OHJEEN SOVELTAMISALA	4
1 MÄÄRITELMÄT	4
2 JOHDANTO	6
3 ELINTARVIKETOIMINNAN REKISTERÖINTI JA ELINTARVIKEVALVONTA	7
4 REKISTERÖINTIVELVOLLISUUDEN LAKIPERUSTA	7
5 ELINTARVIKETOIMINTA, JOTA EI TARVITSE REKISTERÖIDÄ	8
5.1 Yleisiä periaatteita elintarviketoiminnan riskin arviointiin	8
5.2 Rekisteröinnistä vapautetut elintarviketoiminnot	9
5.2.1 Vähäisen riskin elintarviketoiminta, jonka liikevaihto on lisäksi alle 15 000 €/vuosi	10
5.2.2 Yhdistyksen tai vastaavan varainkeruu	11
5.2.3 Pop-up -ravintolatoiminta	12
5.2.4 Yritystoiminnan harjoittelu	12
5.2.5 Luonnonvaraiset keräilytuotteet	12
5.2.6 Alkutuottajan korkean sokeripitoisuuden tai happamien kasvistuotteiden koemarkkinointi korkeintaan yhden vuoden ajan	13
5.2.7 Alkutuotannon yhteydessä tapahtuva vähäisen riskin elintarviketoiminta	13
5.2.8 Rahtimehustamo, jolta ei edellytetä rekisteröintiä	14
5.2.9 Oman sadon ylijäämän satunnainen myynti ja vähäriskinen käsittely	14
5.2.10 Elintarvikkeiden valmistaminen ja tarjoilu yksityiselle rajatulle piirille	14
5.2.11 Kodinomaisen keittiön toiminta	16
5.2.12 Aamiainen yöpyjille majoitustoiminnan yhteydessä	16
5.2.13 Elintarvikeautomaatti, josta myydään huoneenlämmössä säilyviä elintarvikkeita tai joka liittyy kiinteän huoneiston toimintaan	17
5.2.14 Sairaalan, terveyskeskuksen tai vastaavan osastokeittiö	17
5.2.15 Elintarviketoiminta kerhotiloissa, toimintakeskuksissa ja iltapäiväkerhoissa	17
5.2.16 Pubit, joilta ei edellytetä rekisteröintiä	18
5.2.17 Elintarvikkeiden tietyn tyyppinen kuljetustoiminta	18
5.2.18 Etämyynti, jolta ei edellytetä rekisteröintiä	19
5.2.19 Alustapalvelun tarjoaja tai sähköinen markkinapaikka	19
5.3 Vaatimukset rekisteröinnin ulkopuolella olevalle elintarvikealan toiminnalle	19
6 TOIMINNOT, JOISTA SEURAA AINA REKISTERÖITYMISVELVOITE	20
6.1 Maahantuonti ja -vientä	21
6.2 Ravintolisät, painonhallintaan tarkoitetut aterian- ja ruokavalionkorvikkeet ja kliiniset ravintovalmisteet	21
6.3 Etämyynti, jolta edellytetään rekisteröintiä ja etämyynnistä ilmoittaminen	22

6.3.1 Etämyyntitoiminnan aloittaminen jo rekisteröidyssä tai hyväksytyssä elintarvikealan toiminnassa	23
6.3.2 Etämyyntitoiminnan aloittaminen, jos elintarvikealan toimintaa ei ole rekisteröity tai hyväksytty	23
6.3.3 Etämyyntitoiminnan aloittaminen alkutuotannossa	23
6.4 Elintarvikkeiden alustapalvelun tarjoaja tai sähköinen markkinapaikka.....	23
6.5 Erityisille ryhmille tarkoitetut elintarvikkeet	23
6.6 Haavoittuville kuluttajaryhmille suunnattujen elintarvikkeiden valmistus tai tarjoilu	24
6.7 Sellaisten elintarvikkeiden valmistus, joiden markkinoidaan soveltuvan gluteenittomaan tai allergiaruokavalioon.....	24
6.8 Vitamiinien ja kivennäisaineiden lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä tai tarjoiltaviin annoksiin.....	24
6.9 Elintarvikeparanteiden eli lisäaineiden, aromien ja entsyymien valmistus ja lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä	24
6.10 Alkutuotannon yhteydessä tapahtuva ei-vähäisen riskin elintarviketoiminta	25
7 LAINSÄÄDÄNTÖ	25
8 MUU OHJEISTUS.....	26
9 MUUTOKSET AIEMPAAN VERSIOON	26
LIITE 1. EDELLYTTÄÄKÖ ELINTARVIKETOIMINTA REKISTERÖINTIÄ?	28

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee viime kädessä tuomioistuin.

Ruokaviraston ohjeissa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Tässä ohjeessa suora lainaus lainsäädännöstä on kirjoitettu *kursiivilla*. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Ruokaviraston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

OHJEEN SOVELTAMISALA

Tämä ohje on tarkoitettu ensisijaisesti elintarvikevalvontaviranomaisille. Ohje sisältää tietoa siitä, onko tietyn tyyppinen elintarviketoiminta rekisteröitävä elintarvikevalvontaviranomaiselle vai ei. Elintarvikealan toimijoiden on oltava toiminnan aloitusta suunniteltaessa tai jo olemassa olevan toiminnan olennaista muutosta suunniteltaessa yhteydessä oman kuntansa elintarvikevalvontaan. Ohjetta voivat siten hyödyntää myös elintarvikealan toimijat, mutta ohjeen aihealuetta koskevissa kysymyksissä heidän on ensisijaisesti oltava yhteydessä oman kuntansa elintarvikevalvontaviranomaiseen.

1 MÄÄRITELMÄT

Tässä ohjeessa tarkoitetaan

- **Alkutuotannon toimijalla** elintarvikkeiden alkutuotantoa ja siihen liittyviä toimintoja harjoittavaa elintarvikealan toimijaa (EL 5 § kohta 6)
- **Alkutuotantopaikalla** maatilaa, puutarhaa ja muuta paikkaa, jossa harjoitetaan elintarvikkeiden alkutuotantoa (EL 5 § kohta 5)
- **Elintarvikealan toimijalla** luonnollista tai oikeushenkilöä tai -henkilöitä, jotka ovat vastuussa elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisen varmistamisesta valvonnassaan olevassa elintarvikeyrityksessä ((EY) N:o 178/2002 art. 3 kohta 3)
- **Elintarviketoiminnalla** elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- ja jakelutoimintaa, jota elintarvikealan toimija harjoittaa (EL 5 § kohta 9)
- **Etämyynnillä** myyntiä etäviestintävälineellä, jolla tarkoitetaan välinettä, jota voidaan käyttää elinkeinoharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen tekemiseen ilman, että nämä kaksi osapuolta ovat samaan aikaan paikalla ((EU) N:o 1169/2011 art. 2 kohta 2.u)

- **Haavoittuvilla kuluttajaryhmillä** päiväkotikäisiä lapsia, iäkkäitä ja vakavasti sairaita henkilöitä
- **Helposti pilaantuvalla elintarvikkeella** elintarviketta, joka ominaisuuksiensa vuoksi tarjoaa mikrobeille hyvät lisääntymismahdollisuudet ja joka on siksi säilytettävä huoneenlämmöstä poikkeavassa lämpötilassa (EL 5 § kohta 29)
- **Hyväksytyllä elintarvikehuoneistolla** elintarvikehuoneistoa, joka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 art. 4 kohdan 2 edellyttämällä tavalla (EL 5 § kohta 12)
- **Jalostamisella toimintaa**, jonka avulla alkuperäistä tuotetta muutetaan merkittävästi, esimerkiksi kuumentamalla, savustamalla, suolaamalla, kypsyttämällä, kuivaamalla, marinoimalla, uuttamalla, puristamalla tai pursottamalla tai mainittujen käsittelyjen yhdistelmällä ((EY) N:o 852/2004 art.2)
- **Liikevaihdolla** samaa mitä kirjanpitolain 1997/1336 4 luvun 1 §:ssä. Ks. myös ”tilikausi”.
- **Rekisteröidyllä elintarviketoiminnalla** elintarviketoimintaa, josta on tehty elintarviketoiminnan rekisteröinti-ilmoitus EL 10 § mukaisesti.
- **Riskillä** vaaran aiheuttaman terveydellisen haittavaikutuksen todennäköisyyttä ja voimakkuutta (EU:n yleinen elintarvikeasetus 178/2002/EY art. 3 kohta 9).
- **Suurkeittiöllä** elintarvikehuoneistoa, jossa valmistetaan suuria määriä ruokaa toimitettavaksi tarjoilu-/jakelukeittiöihin tarjottavaksi. Suurkeittiöstä voidaan käyttää myös nimityksiä keskuskeittiö, laitoskeittiö, ravintokeskus, tuotantokeittiö tai valmistuskeittiö, ks. <http://www.ruokavirasto.fi/suurkeittiotoiminta>
- **Tilikaudella** Ruokaviraston tulkinnan mukaan elintarviketoiminnan rekisteröintivelvollisuutta arvioitaessa tilikauden pituus on vuosi (12 kk). Tilikauden pituutta on määriteltävä myös kirjanpitolain 1997/1336 4 §:ssä.
- **Tarjoilukeittiöllä/jakelukeittiöllä** keittiötä, jossa ei ole varsinaista ruoanvalmistusta, ks. <http://www.ruokavirasto.fi/suurkeittiotoiminta>
- **Vaaralla** elintarvikkeessa olevaa biologista, kemiallista tai fysikaalista tekijää tai tilaa, joka saattaa vaarantaa elintarvikkeen turvallisuuden (EU:n yleinen elintarvikeasetus, art. 3, kohta 14). Elintarviketurvallisuusvaaraa voivat aiheuttaa myös elintarvikkeista annettavat puutteelliset tai kuluttajaa harhaanjohtavat tiedot.

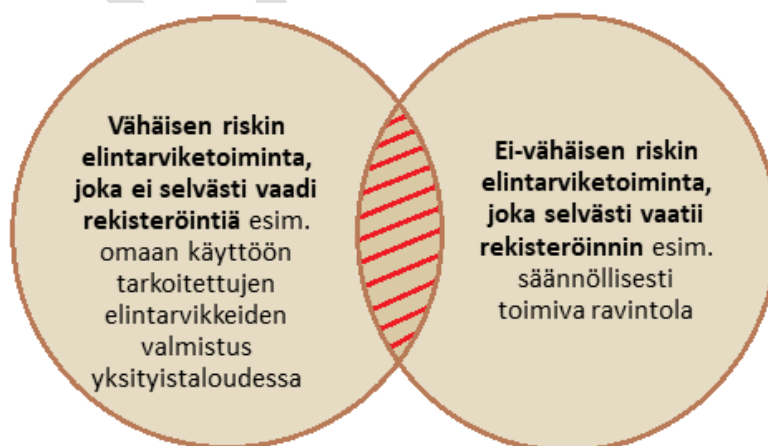
- **Yhdistelmäelintarvikkeella** elintarvikkeita, jotka sisältävät sekä kasviperäisiä tuotteita että jalostettuja (kypsennettyjä) eläinperäisiä tuotteita (EY) N:o 853/2004 art. 1 kohta 2.) Lisätiedot ks. <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/elintarvikkeet/elaimista-saatavat-ja-yhdistelmaelintarvikkeet/>

2 JOHDANTO

Elintarvikelainsäädännön soveltamisalan piiriin kuuluu kaikki muu elintarviketoiminta, paitsi yksityistalouden omaan käyttöön tähtäävä toiminta (Elintarvikelaki 297/2021, myöhemmin EL, 2 § ja (EY) N:o 178/2002 luku 1 art. 1 kohta 3). Soveltamisalan piiriin kuuluvasta elintarviketoiminnasta suuri osa on ammattimaista elinkeinotoimintaa, joka ei ole vähäistä eikä vähäisen riskin toimintaa, minkä vuoksi toiminta on rekisteröitävä elintarvikevalvontaviranomaisen tietojärjestelmään. Sen sijaan vähäisen ja vähäisen riskin, ei-ammattimaisen toiminnan rekisteröintiä elintarvikelaki ei edellytä (EL 10 §).

Tämä ohje sisältää Ruokaviraston tulkintaa siitä, milloin elintarviketoiminta ja siihen liittyvät riskit ovat niin vähäiset, että toimintaa ei tarvitse rekisteröidä. Ohjeessa keskitytään vähäisen ja vähäisen riskin toiminnan rajatapauksiin rekisteröintivelvollisuuden näkökulmasta (kuva 1, viivoitettu alue). Liitteessä 1. Edellyttääkö elintarviketoiminta rekisteröintiä? on kuvattu esimerkkitalanteita.

Tässä ohjeessa ei käsitellä elintarviketoimintaa, joka selkeästi vaatii rekisteröitymisen (esim. säännöllisesti toimiva ravintola) tai joka selkeästi ei vaadi rekisteröitymistä (esim. omaan käyttöön tarkoitettujen elintarvikkeiden valmistus yksityistaloudessa). Ohjeessa ei varsinaisesti käsitellä valvontaviranomaisen hyväksyntää vaativaa elintarviketoimintaa hyväksyntää vaativaa itujen tuotantoa lukuun ottamatta (ks. luku 6.10).

kuva 1. Rajapinta

Luomutoimijoiden elintarviketoiminnan rekisteröintivelvollisuus arvioidaan elintarvikelain 10 §:n ja tämän ohjeen tulkintojen mukaisesti. Lisäksi luomutoimijoiden on huomioitava seuraava luomuvalvontaan liittyvä ohjeistus: <https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/tuote--ja-toimialakohtaiset-vaatimukset/luomuelintarvikkeet/valvonta/>

3 ELINTARVIKETOIMINNAN REKISTERÖINTI JA ELINTARVIKEVALVONTA

Kaikki rekisteröity elintarviketoiminta on elintarvikevalvontaviranomaisen suunnitelmallisen valvonnan piirissä. Suunnitelmallisen valvonnan piirissä olevalle valvontakohteelle tehdään joko säännöllistä valvontaa riskiluokituksen mukaisella tarkastustiheydellä (riskiluokan 1–n kohde) tai ei tehdä säännöllistä valvontaa ollenkaan (0-riskiluokan kohde). Riskiluokan 1–n kohteet ovat suunnitelmallisen ja säännöllisen valvonnan piirissä. 0-riskiluokan kohteet ovat suunnitelmallisen, mutta eivät säännöllisen valvonnan piirissä. 0-riskiluokan kohde voidaan kuitenkin ottaa säännöllisen valvonnan piiriin, jos toiminnassa havaitaan epäkohtia esim. tulleiden valitusten perusteella.

Sen sijaan ei-rekisteröity kohde ei ole suunnitelmallisen eikä säännöllisen valvonnan piirissä. Ei-rekisteröityyn kohteeseen voidaan tarvittaessa kuitenkin kohdistaa valvontaa ja hallinnollisia toimenpiteitä. Ei-rekisteröity kohde voidaan lisäksi tarvittaessa ottaa suunnitelmallisen ja säännöllisen valvonnan piiriin, jos toiminnassa havaitaan epäkohtia, jotka edellyttävät viranomaisen toimia.

4 REKISTERÖINTIVELVOLLISUUDEN LAKIPERUSTA

Elintarvikelain 297/2021 10 §:ssä kerrotaan elintarviketoiminnan rekisteröintivelvollisuudesta. Samassa pykälässä kerrotaan myös, milloin toimintaa ei tarvitse rekisteröidä.

10 § Rekisteröity elintarviketoiminta

Elintarvikealan toimijan on tehtävä ilmoitus elintarviketoiminnasta toiminnan rekisteröintiä varten toimivaltaisen valvontaviranomaisen tarjoamaan sähköiseen palveluun tai toimitettava tiedot muulla tavoin toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista. Lisäksi toiminnan keskeyttämisestä ja lopettamisesta on viivytyksettä tehtävä ilmoitus toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse kuitenkaan tehdä, jos toiminta ja siihen liittyvät riskit ovat vähäisiä ja:

- 1) elintarviketoiminta tapahtuu samassa huoneistossa kuin toimijan harjoittama muu elinkeinotoiminta;*
- 2) kyseessä on yksityinen henkilö; tai*

3) toimintaa ei voi pitää elinkeinon harjoittamisena.

5 ELINTARVIKETOIMINTA, JOTA EI TARVITSE REKISTERÖIDÄ

Elintarvikelain 10 §:n sanamuodot ”toiminta ja siihen liittyvät riskit ovat vähäisiä” jättävät varaa tulkinnalle. Ruokaviraston tulkinnan mukaan pääsääntö rekisteröinnistä vapautumiselle on, että elintarviketoiminta on vähäisen riskin toimintaa ja sen liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Määrä vastaa arvonlisäverolaissa (1501/1993) asetettua vähäisen toiminnan rajaa. Poikkeukset pääsääntöön ovat sellaiset rekisteröinnistä vapautetut elintarviketoiminnat, joissa liikevaihdon suuruudella ei ole merkitystä tai joissa on sallittua tehdä muuta kuin vähäisen riskin toimintaa, kuten pop up -ravintolatoimintaa. Lisätietoa luvussa 5.2.

Tilanteissa, joissa elintarviketoiminnan rekisteröintivelvollisuus riippuu liikevaihdon määrästä, toimijalla on velvollisuus viranomaisen sitä pyytäessä osoittaa valvontaviranomaiselle, että 15 000 €:n vuosittainen liikevaihtoraja ei ylitä (EL 43 §, (EU) 2017/625 art. 15).

Ruokavirasto on jäljempänä olevissa tulkintoissaan elintarviketoiminnan vähäisyydestä ja vähäriskisyydestä pyrkinyt ottamaan huomioon elintarviketurvallisuuden lisäksi elintarvikealan toimijoiden tasapuolisen kohtelun ja yhtäläisen kilpailuasetelman. Tulkinnanvaraisissa asioissa paikalliset elintarvikevalvontayksiköt voivat tehdä valvonta-alueellaan Ruokaviraston tulkintoista eriäviä tulkintoja perustellusti ja tarvittaessa.

Tämän ohjeen luvussa 6 on mainittuja sellaiset elintarvikealan toiminnat, joihin liittyvät riskit eivät ole vähäisiä. Tämän vuoksi niiden harjoittamisen on oltava rekisteröityä elintarvikealan toimintaa.

5.1 Yleisiä periaatteita elintarviketoiminnan riskin arviointiin

Elintarviketoimintaan liittyvät riskit voidaan jakaa elintarvikkeen kemiallisiin, fysikaalisiin ja mikrobiologisiin ominaisuuksiin sekä kuluttajalle annettaviin tietoihin. Perusperiaate on, että mitä vähemmän toiminnassa on esimerkiksi seuraavia toimintoja, sitä vähemmän toiminta yleensä sisältää riskejä:

- helposti pilaantuvan elintarvikkeen käsittelyä
- elintarvikehygieenistä osaamista vaativia työvaiheita
- pitkiä toimitusketjuja useiden eri toimijoiden välillä
- pitkiä helposti pilaantuvan raaka-aineen/elintarvikkeen säilytysaikoja
- elintarvikkeesta annettavien tietojen, kuten pakkausmerkintöjen laatimista ja markkinointia
- elintarvikkeiden jalostusta ja sellaisten elintarvikkeiden valmistusta, joiden koostumus ja pakkausmerkintöjen hallinta vaatii erityisosaamista, esim.

- lisäaineiden valmistus
- elintarvikeparanteiden käyttö
- savustaminen
- vitamiineilla tai kivennäisaineilla täydentäminen
- ravintolisien ja erityisille ryhmille tarkoitettujen elintarvikkeiden valmistus ym.)
- haavoittuville kuluttajaryhmille suunnattujen aterioiden valmistusta ja tarjoilua
- seuraavien asioiden hallintaa:
  - kuumennus
  - jäädytys
  - säilytyslämpötila
  - allergeenit.

Mikrobiologiselta kannalta selkeästi vähäisen riskin toimintaa ovat esim.

- huoneenlämmössä säilyvien tuotteiden (kuten irtokarkkien, leivän ja muiden huoneenlämmössä säilyvien leipomotuotteiden) valmistus sekä
- kahvin/teen tarjoilu

Elintarviketoiminnassa kausiluonteisen vähäisen riskin toimintaa arvioidaan samojen periaatteiden mukaan, kuin ei-kausiluonteisen toiminnan.

5.2 Rekisteröinnistä vapautetut elintarviketoiminnot

Ruokavirasto katsoo, ettei elintarvikealan toimintaa tarvitse rekisteröidä seuraavissa tilanteissa

1. vähäisen riskin elintarviketoiminta, jonka liikevaihto on lisäksi alle 15 000 €/vuosi (ks. luku 5.2.1)
2. yhdistyksen tai vastaavan varainkeruu (ks. luku 5.2.2)
3. pop up -ravintolatoiminta (ks. luku 5.2.3)
4. yritystoiminnan harjoittelu (ks. luku 5.2.4)
5. luonnonvaraiset keräilytuotteet (ks. luku 5.2.5)
6. alkutuottajan toteuttama korkean sokeripitoisuuden tai happamien kasvistuotteiden koemarkkinointi (ks. luku 5.2.6)
7. alkutuotannon yhteydessä tapahtuva vähäisen riskin elintarviketoiminta (ks. luku 5.2.7)
8. rahtimehustamo, jolta ei edellytetä rekisteröintiä (ks. luku 5.2.8)
9. oman sadon ylijäämän satunnainen myynti ja vähäriskinen käsittely (ks. luku 5.2.9)
10. elintarvikkeiden valmistaminen tai tarjoilu rajatulle piirille (ks. luku 5.2.10)
11. kodinomaisen keittiön toiminta (ks. luku 5.2.11)
12. aamiainen yöpyjille majoitustoiminnan yhteydessä (ks. luku 5.2.12)

13. elintarvikeautomaatti, josta myydään huoneenlämmössä säilyviä elintarvikkeita tai, joka liittyy kiinteän huoneiston toimintaan (ks. luku 5.2.13)
14. sairaalan, terveyskeskuksen tai vastaavan osastokeittiö (ks. luku 5.2.14)
15. elintarviketoiminta kerhotiloissa, toimintakeskuksissa ja iltapäiväkerhoissa (ks. luku 5.2.15)
16. elintarvikkeiden tietyn tyyppinen kuljetustoiminta (ks. luku 5.2.16)
17. pubit, joilta ei edellytetä rekisteröintiä (ks. luku 5.2.17)
18. etämyynti, jolta ei edellytetä rekisteröintiä ja josta ei tarvitse ilmoittaa (ks. luku 5.2.18)
19. alustapalvelun tarjoaja tai sähköinen markkinapaikka (ks. luku 5.2.19)

Tässä luvussa esitettyjä toimintoja, paitsi pelkästään alkutuottajille varattua koemarkkinointia (luku 5.2.6), voi harjoittaa kuka tahansa, esimerkiksi yksityishenkilö, yritys tai toiminimellä toimiva yrittäjä. Toisin sanoen myös henkilö, jolla esimerkiksi on jo olemassa rekisteröityä tai hyväksyttyä elintarvikealan toimintaa, voi harjoittaa rekisteröinnin ulkopuolella olevaa toimintaa tietyin ehdoin:

- toimintojen on oltava täysin erilliset toisistaan eli rekisteröimättömään toimintaan ei saa käyttää toimijan oman rekisteröidyn/hyväksytyyn toiminnan tiloja, laitteita välineitä, rekisteröidyn/hyväksytyyn toimijan tukkukorttia tai vastaavaa ja
- rekisteröimätöntä toimintaa ei saa myöskään mainostaa/markkinoida rekisteröidyn/hyväksytyyn toiminnan alaisena.

Jos vuoden aikana harjoitetaan useita erityyppisiä rekisteröinnistä vapautettuja toimintoja, joille on asetettu 15 000 €/vuosi liikevaihdon raja, kyseisten toimintojen yhteenlaskettu liikevaihto ei saa silloin ylittää 15 000 €/vuosi yhtä y-tunnusta tai nimeä (yksityishenkilö) kohden.

5.2.1 Vähäisen riskin elintarviketoiminta, jonka liikevaihto on lisäksi alle 15 000 €/vuosi

Elintarviketoimintaa saa harjoittaa ilman toiminnan rekisteröintiä, kun **kaikki alla** olevat ehdot täyttyvät:

1. **elintarviketoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi**
2. **toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja, joista seuraa aina elintarviketoiminnan rekisteröintivelvoite**
3. **toimintaan liittyvät riskit ovat vähäisiä (EL 10 §) eli toiminnassa**
  - **saa valmistaa, valmistuttaa, hankkia, säilyttää, kuljettaa, myydä (myös myyntiautomaatista), ja tarjoilla pakattuja tai pakkaamattomia huoneenlämmössä säilyviä, muita kuin eläinperäisiä elintarvikkeita.** Tässä kohdassa tarkoitetaan elintarvikkeita, jotka säilyvät pakkaamattomina tai pakkauksen avaamisen jälkeen huoneenlämmössä, esim. keksit ja pulla.

- **saa valmistuttaa, hankkia, säilyttää, kuljettaa ja myydä huoneenlämmössä säilyviä valmiiksi pakattuja kasvi- tai eläinperäisiä elintarvikkeita**, jos ne on valmistettu tai tuotettu
  - rekisteröidyssä/hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa tai
  - rekisteröidyssä alkutuotannossa.

Tässä kohdassa tarkoitetaan elintarvikkeita, jotka säilyvät avaamattomina huoneenlämmössä, mutta voivat tarvita kylmäsäilytystä avaamisen jälkeen: esim. rekisteröidyssä/hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa valmistettuja valmiiksi pakattuja mehuja, hilloja täyslihasäilykkeitä ja kuivalihaa sekä rekisteröidyssä alkutuotannossa tuotettua, valmiiksi pakattua hunajaa.

- **saa hankkia, säilyttää ja myydä sellaisenaan, valmiiksi pakattuja pakastettuja muita kuin eläinperäisiä elintarvikkeita**, jos ne on valmistettu rekisteröidyssä tai hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa. Tarkoittaa esim. pastöroidusta maidosta valmistettua pakattua jäätelöä, joka on yhdistelmäelintarvike.
- **saa hankkia, myydä kasveista saatavia alkutuotannon tuotteita ja tehdä niille vähäisen riskin käsittelyä**, esim.:
  - yrttien kuivaaminen jauhaaminen
  - marjojen jäädyttäminen
  - happamien marjojen murskaaminen
  - sienten (pl. korvasienten) kuivaaminen, keittäminen ja suolaaminen
  - korvasienten kuivaaminen teollisuuteen tai keittäminen teollisuuteen (ks. kohta 6.10)
  - viljojen jauhaaminen jauhoiksi tai ryyneiksi, litistämisen hiutaleiksi
  - mahlan jäädyttäminen
  - siitepölyn kuivaaminen ja/tai jäädyttäminen
 ks. myös kohta 5.2.5 luonnonvaraiset keräilytuotteet.

5.2.2 Yhdistyksen tai vastaavan varainkeruu

Ruokaviraston tulkinnan mukaan yhdistysten (myös muiden kuin yleishyödyllisten yhdistysten), urheiluseurojen, koululuokkien ja vastaavien ei-ammattimaisen elintarviketoiminnan varainkeruuta ei tarvitse rekisteröidä. Edellä mainitut saavat harjoittaa seuraavanlaista elintarviketoimintaa varainkeruuna (ei elinkeinotoimintana) ilman toiminnan rekisteröintiä, kun kaikki alla olevat ehdot täyttyvät:

- toiminnassa saa luvussa 5.2.1 mainittujen toimintojen lisäksi valmistaa ja tarjoilla helposti pilaantuvia, kuumentamalla valmistettavia elintarvikkeita
  - esim. paistaa grillimakkaroita, koostaa voileipiä, valmistaa ja tarjoilla keittoja, laatikkoruokia ja lättöjä
- toiminnassa saa valmistaa ja myydä itse valmistettuja gluteenittomia ja allergiaruokavalioon soveltuvia elintarvikkeita korkeintaan 12 x/vuosi

- toiminnassa saa valmistaa ja myydä myöhempää käyttöä varten helposti pilaantuvia elintarvikkeita, kuten täytekakkuja ja laatikkoruokia, korkeintaan 12 päivänä vuodessa
- toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja, joista seuraa aina elintarviketoiminnan rekisteröintivelvoite

Ruokaviraston tulkinnan mukaan varainkeruussa liikevaihdon vuosittaisella suuruudella ei ole vaikutusta rekisteröintivelvollisuuteen.

Verohallinnon [internetsivuilta](#) löytyy tietoa siitä, milloin yleishyödyllisen yhteisön toiminta katsotaan kuitenkin elinkeinotoiminnaksi. Jos yhdistyksen harjoittama elintarvikealan toiminta katsotaan elinkeinotoiminnaksi, täytyy toiminta rekisteröidä.

5.2.3 Pop-up -ravintolatoiminta

Pop up -ravintolatoiminnan ohjeistus löytyy Ruokaviraston internetsivuilta: [Pop up-ravintolatoiminta](#).

5.2.4 Yritystoiminnan harjoittelu

Ruokaviraston tulkinnan mukaan oppilaitosten yritystoiminnan harjoitteluun liittyvien kurssien sekä 4H-kerhojen ja vastaavien puitteissa tehtävää elintarviketoimintaa ei tarvitse rekisteröidä, kun kyseessä on varainkeruu (ei elinkeinotoiminta) ja kaikki alla olevat ehdot täyttyvät:

- elintarviketoiminnan liikevaihto saa olla korkeintaan 15 000 €/vuosi.
- toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja, joista seuraa aina elintarviketoiminnan rekisteröintivelvoite
- toiminnassa saa luvussa 5.2.1 mainittujen toimintojen lisäksi valmistaa ja tarjoilla lättöjä, paistaa grillimakkaroitu ja koostaa voileipiä
- voi sisältää itse valmistettujen gluteenittomien ja allergiaruokavalioon soveltuvien elintarvikkeiden myyntiä korkeintaan 12 x/vuosi

5.2.5 Luonnonvaraiset keräilytuotteet

Luonnonvaraisten keräilytuotteiden kerääjän ei tarvitse tehdä elintarviketoiminnan eikä alkutuotannon rekisteröintiä, kun toiminta on luonnonvaraisten keräilytuotteiden keräämistä ja käsittelemättömien tuotteiden myyntiä. Liikevaihdon suuruudella ei ole merkitystä.

Jos kuka tahansa käsittelee luonnonvaraisia keräilytuotteita vähäriskisesti liikevaihdon ollessa korkeintaan 15 000 e/vuosi, toiminnasta ei tarvitse tehdä elintarviketoiminnan eikä alkutuotannon rekisteröintiä. Alkutuotannon tuotteiden vähäriskisen käsittelyn esimerkkejä on kuvattu luvun 5.2.1 kohdassa 3.

Edellä kuvatuissa tilanteissa luonnonvaraisten keräilytuotteiden myyminen verkkokaupan tai muun etäviestintäväliseen välityksellä ei itsessään aiheuta rekisteröintivelvollisuutta eikä edellytä ilmoittamista etämyynnistä.

5.2.6 Alkutuottajan korkean sokeripitoisuuden tai happamien kasvituotteiden koemarkkinointi korkeintaan yhden vuoden ajan

Alkutuotannon toimija voi koemarkkinoida tietyn tyyppisiä tuotteita ilman toiminnan rekisteröimistä, kunhan kaikki alla olevat ehdot täyttyvät:

- alkutuottaja valmistaa ja myy yhden satokauden raaka-aineista valmistamia kasvis-, hedelmä- ja marjajalosteita, kuten mehuja, hilloja ja muita kasvisjalosteita, jotka ovat happamia tai joissa on korkea sokeripitoisuus,
  - Raaka-aineet ovat pääasiassa itseviljeltyjä tai itsekerättyjä luonnonkasveja (marjoja, sieniä, kasveja tai niiden osia)
- koemarkkinointia harjoitetaan korkeintaan yhden vuoden ajan
- koemarkkinointitoiminnan liikevaihto saa olla korkeintaan 15 000 €/vuosi
- toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja, joista seuraa aina elintarviketoiminnan rekisteröintivelvoite

Koemarkkinointimahdollisuus on rajattu vain yllä luetelluille tuotteille ja vain alkutuottajille. Happamissa tai korkean sokeripitoisuuden tuotteissa joko happamuus tai matala vesiaktiivisuus (aw eli vapaan veden määrä) estävät mikrobien kasvua.

5.2.7 Alkutuotannon yhteydessä tapahtuva vähäisen riskin elintarviketoiminta

Tässä luvussa käsitellään viljeltyjen kasvien, sienten ja tuotetun hunajan alkutuotannon yhteydessä tapahtuvaa elintarvikkeiden käsittelyä ja myyntiä. Jos kyseessä on maidon, lihan ja munien alkutuotanto, metsästys tai kalastus ja kalanviljely, katso muu Ruokaviraston ohjeistus.

Alkutuotannon toimija saa harjoittaa tietynlaista vähäisen riskin elintarviketoimintaa alkutuotannon yhteydessä ilman elintarviketoiminnan rekisteröintivelvollisuutta. Toiminta ei saa sisältää luvussa 6 mainittuja elintarvikealan toimintoja, joista seuraa aina elintarviketoiminnan rekisteröintivelvoite. Alkutuotannosta täytyy pääsääntöisesti tehdä alkutuotannon rekisteröinti-ilmoitus. Alkutuottaja voi tässä luvussa kuvatun toiminnan lisäksi harjoittaa ilman toiminnan rekisteröintiä myös muita luvussa 5.2 mainittuja toimintoja. Jos vuoden aikana harjoitetaan useita erityyppisiä rekisteröinnistä vapautettuja toimintoja, joille on asetettu 15 000 €/vuosi liikevaihdon raja, kyseisten toimintojen yhteenlaskettu summa ei saa silloin ylittää 15 000 €/vuosi.

Alkutuotannon yhteydessä tapahtuvaa vähäisen riskin elintarviketoimintaa, josta ei tarvitse tehdä elintarviketoiminnan rekisteröinti-ilmoitusta, ovat esimerkiksi:

- Alkutuotannon tuotteiden myynti suoraan kuluttajalle alle kilomäärärajojen (kilomääräraajat löydät MMMa 318/2021 pykälästä 8 § kasvikset ja sienet ja 16 § hunaja) → alkutuotannon rekisteröinti-ilmoitus riittää).
- Alkutuotannon tuotteiden toimittaminen vähittäismyyntiin/tukkuihin/jatkojalostukseen → alkutuotannon rekisteröinti-ilmoitus riittää (poikkeuksena idut, katso kohta 6.8).
- Alkutuottajan omien alkutuotannon tuotteiden ohessa ostettujen alkutuotannon tuotteiden myynti, kun myynnin liikevaihto korkeintaan 15 000 €/vuosi
- Hunajavalmisteiden valmistus, kun ei käytetä elintarvikeparanteita

5.2.8 Rahtimehustamo, jolta ei edellytetä rekisteröintiä

Kuluttajan omistamien kasvien/marjojen/hedelmien puristaminen mehuksi, kun mehu tulee kuluttajan omaan käyttöön ja rahtimehustamon myynnin liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi, ei Ruokaviraston tulkinnan mukaan edellytä rahtimehustamon elintarviketoiminnan rekisteröintiä.

5.2.9 Oman sadon ylijäämän satunnainen myynti ja vähäriskinen käsittely

Esimerkkejä oman sadon myynnistä, jolloin elintarviketoimintaa ei tarvitse rekisteröidä:

- Oma sadon ylijäämän satunnainen myynti, kun myynnin liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Ei vaadi myöskään alkutuotannon rekisteröinti-ilmoitusta.
- Oman sadon tuotteiden vähäisen riskin käsittely ja myynti, kun liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Ei vaadi myöskään alkutuotannon rekisteröinti-ilmoitusta.
  - Ks. esimerkkejä vähäisen riskin käsittelystä luvun 5.2.1 kohdasta 3.

5.2.10 Elintarvikkeiden valmistaminen ja tarjoilu yksityiselle rajatulle piirille

Ruokaviraston tulkinnan mukaan rekisteröintivelvoitteesta on vapautettu myös elintarviketoiminta, jossa tapahtuman järjestäjä valmistaa ja tarjoilee elintarvikkeita pienimuotoisesti yksityiselle rajatulle piirille, jonka osallistujiin on mahdollista ottaa myöhemmin (esim. ruokamyrkytyspäilytapauksissa) yhteyttä. Elintarvikkeiden valmistaminen ja tarjoilu yksityiselle rajatulle piirille tarkoittaa yksittäiselle ryhmälle ei-jatkuvaa, kertaluontoista toimintaa. Ruokaviraston tulkinnan mukaan tällaisessa tilanteessa liikevaihdon suuruudella/vuosi ei ole vaikutusta rekisteröintivelvollisuuteen.

Esim.

- yksityinen juhla

- tilaisuus tai ruoanlaittokurssi, joka järjestetään asiakasryhmälle, kuten
  - järjestön järjestämä ruoanlaittokurssi
  - ruokien tilaaminen pitopalvelusta/kokilta rajattua kokoontumista varten
- oppilaitosten opetuskeittiöt, joissa ruokaa valmistetaan vain tietty oppilasryhmä syö itse valmistamansa ruoan (ei ruoan valmistusta koko oppilaitoksen opiskelijoille ja/tai henkilökunnalle eikä ulkopuolisille henkilöille)
- kurssi, retki tai leiri, jossa ruoanlaitto/elintarvikkeiden tarjoilu ei ole ensisijainen tarkoitus, kuten
  - erä- tai luonto-oppaan tai muun elämysmatkailun järjestäjän ruoanvalmistus ja -tarjoilu. Myös kurssilaiset voivat osallistua ruoanvalmistukseen.
  - pienimuotoiset partioleirit, joissa partio-ohjaajat ja partiolaiset tekevät ruoan leiriläisille itse muun leiritoiminnan ohessa
  - elintarvikkeiden valmistus koekeittiössä (rekisteröimätön) ja siellä valmistettujen elintarvikkeiden maistatus
  - marjanpoimijoiden mukana tulevan tai heille ruokaa laittavan kokin ei tarvitse rekisteröityä, jos hän valmistaa ruokaa kausiluontoisesti vain marjanpoimintaporukalle eikä ulkopuolisille henkilöille, ja olettaen että kokki ei ole itse elinkeinonharjoittaja.

Sen sijaan, jos tilaisuuden ruokatarjoilun tai ruokahuollon järjestää ulkopuolinen palveluntarjoaja, jolle ruokatarjoilun tai ruokahuollon järjestäminen on elinkeinon harjoittamista, kyseinen elintarvikealan toiminta on silloin rekisteröitävä. Esim.

- pitopalveluyritykset, jotka valmistavat ruokaa elinkeinonharjoittajana
- leirikeskukset, joista palveluntarjoajalta saa ostettua ruoat leiriläisille.

Lisäksi elintarvikelainsäädännön mukainen rekisteröinti toiminnasta on oltava tehtynä, kun kyse on suurista tapahtumista, joissa volyymit ovat suuret eikä kyseessä voida katsoa enää olevan yksityinen rajattu piiri. Tällöin ruokahuollosta vastaavat henkilöt ovat eri henkilöt kuin he, jotka vetävät toimintaa muutoin. Esim. suuret tapahtumat, kuten partiolaisten suurjamboreet, joissa leirin järjestäjät eivät kykene järjestämään ruokahuoltoa muun leiritoiminnan ohessa, vaan ruokahuollosta vastaavat pääasiassa eri henkilöt kuin muusta leiritoiminnasta.

Se, että yllä mainituissa tilanteissa elintarviketoiminta on oltava rekisteröitynä ei kuitenkaan estä leiriläisten osallistumista ruokahuoltoon vaan myös leiriläiset voivat

osallistua keittiötoimintaan, kuten ruoan valmistamiseen, esille laittoon, tiskaamiseen, tarjoiluun jne.

5.2.11 Kodinomaisen keittiön toiminta

Elintarviketoimintaa saa harjoittaa ilman toiminnan rekisteröintiä, kun kyseessä on kodinomaisen keittiön toiminta. Kodinomaisen keittiön toimintaa ovat esim.:

- **sosiaali- ja terveydenhuollon tuetun asumisen piirissä olevien ruoan valmistus (asukkaat osallistuvat ruoan valmistamiseen tai valmistavat ruokaa kokonaan itse)** Sosiaali- ja terveydenhuollon tuetun asumisen kodinomaisessa keittiössä asukkaat vähintään osallistuvat ruoan valmistukseen ja keittiö sijaitsee tai on osa asukkaidensa kotia tai hoitopaikkaa. Asukkaiden ei tarvitse valmistaa ruokaa omatoimisesti alusta loppuun asti itse, vaan riittää että asukas avustaa ruoanlaitossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuetussa asumisessa asukkaiden lukumäärällä ei ole merkitystä rekisteröintivelvollisuuden piiriin kuulumisessa. Myöskään tuetun asumisen asukkaiden virkistystoimintaa, kuten leipomista, ei tarvitse rekisteröidä. Huom! Jos sosiaali- ja terveydenhuollon tuetun asumisen piirissä on haavoittuvia kuluttajaryhmiä, on elintarviketoiminta kuitenkin rekisteröitävä (ks. luku 6.4).
- **ryhmäperhepäivähoidon (useamman perhepäivähoitajan muodostama) keittiö** Ruoka valmistetaan ryhmäperhepäivähoidon kodinomaisessa keittiössä tai se tulee suurkeittiöstä.
- **perhepäivähoitajan keittiö**

Ruokaviraston tulkinnan mukaan kodinomaisessa toiminnassa liikevaihdon suuruudella/vuosi ei ole vaikutusta rekisteröintivelvollisuuteen.

5.2.12 Aamiainen yöpyjille majoitustoiminnan yhteydessä

Majoitustoiminnan yhteydessä yöpyjille voi valmistaa ja tarjoilla aamiaista ilman elintarviketoiminnan rekisteröintiä, kunhan kaikki alla olevat ehdot täyttyvät:

- aamiaista tarjoillaan vain yöpyjille
- elintarviketoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi
- toiminta ei sisällä tämän ohjeen luvussa 6 mainittuja toimintoja eikä seuraavia:
  - tartarpihvit
  - medium-kypsennetyt jauhelihapihvit
  - graavikala
  - mäti tai sushiannokset ja

- toiminta ei sisällä sellaisten elintarvikkeiden valmistusta, joiden kerrotaan soveltuvan gluteenittomaan tai allergiaruokavalioon
  - toiminta saa kuitenkin sisältää valmiiden gluteenittomien tuotteiden tarjoamista tai niistä valmistettujen sämpylöiden, voileipien ym. täyttämistä ja tarjoamista

Jos juhla-, kokous- tai majoituspalveluita tarjoavan yrityksen ruokatarjoilun tai ruokahuollon (muun kuin yllä mainitun aamupalatarjoilun) järjestää ulkopuolinen palveluntarjoaja, jolle ruokatarjoilun tai ruokahuollon järjestäminen on elinkeinon harjoittamista, kyseinen ulkopuolinen palveluntarjoaja on silloin oltava rekisteröityä elintarviketoimintaa, esim. pitopalveluyritykset, jotka valmistavat ruokaa elinkeinonharjoittajana.

5.2.13 Elintarvikeautomaatti, josta myydään huoneenlämmössä säilyviä elintarvikkeita tai joka liittyy kiinteän huoneiston toimintaan

Jos elintarvikeautomaatista, joka ei liity muuhun kiinteään elintarvikehuoneistoon, myydään huoneenlämmössä säilyviä elintarvikkeita ja elintarviketoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi, toiminta ei Ruokaviraston tulkinnan mukaan edellytä rekisteröintiä.

Myöskään kiinteän elintarvikehuoneiston toimintaan liittyvää elintarvikeautomaattia ei tarvitse erikseen rekisteröidä, sillä silloin automaatti kuuluu osaksi kiinteää rekisteröityä elintarvikehuoneistoa.

5.2.14 Sairaalan, terveyskeskuksen tai vastaavan osastokeittiö

Ruokaviraston tulkinnan mukaan sairaalan, terveyskeskuksen tai vastaavan osastokeittiön toimintaa ei tarvitse rekisteröidä silloin, kun suurkeittiö tai tarjoilukeittiö, josta ruoka osastokeittiöön toimitetaan, vastaa myös osastokeittiön toiminnasta (myös ruoan tarjoilusta asiakkaalle) ja osastokeittiö sijaitsee fyysisesti lähellä suurkeittiötä tai tarjoilukeittiötä (esim. keittiöllä sama osoite tai kiinteistö, jolloin kuljetus ei ole pitkä). Tarvittaessa kunnan elintarvikevalvonta arvioi onko välimatka riittävän lyhyt. Valvonta kohdistetaan tällöin sekä suurkeittiöön/tarjoilukeittiöön että osastokeittiöön. Esimerkkejä tällaisista osastokeittiöistä ovat sairaaloiden ja vanhainkotien kerroksissa sijaitsevat osastokeittiöt, kun ruoka toimitetaan niihin samassa kiinteistössä tai samalla sairaala-alueella sijaitsevasta suurkeittiöstä/tarjoilukeittiöstä.

5.2.15 Elintarviketoiminta kerhotiloissa, toimintakeskuksissa ja iltapäiväkerhoissa

Ruokaviraston tulkinnan mukaan otsikon mukaisissa paikoissa voi harjoittaa välipalan valmistamista ja tarjoilua esimerkiksi iäkkäille henkilöille, lapsille, nuorille ja kuntoutusta tarvitseville ilman toiminnan rekisteröimistä, kun elintarviketoiminta ei ole elinkeinotoimintaa. Elintarviketoiminnan liikevaihto saa olla korkeintaan 15 000 €/vuosi. Toiminta ei saa sisältää luvussa 6 olevia toimintoja.

5.2.16 Pubit, joilta ei edellytetä rekisteröintiä

Ruokaviraston tulkinnan mukaan pubia ei tarvitse rekisteröidä, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- toiminnassa on huoneenlämmössä ennen avaamista säilyvien pakattujen alkoholijuomien hankkiminen, säilyttäminen, kuljettaminen, myyminen ja/tai tarjoilu ja
- toimintaa ei sisälly helposti pilaantuvia elintarvikkeita, esim. kasvien/hedelmien pilkkomista juomiin, kylmäsäilytystä vaativien mehujen säilyttämistä tai jääpalakoneen puhtaanapitoa) ja
- toiminnan liikevaihto on alle 15 000 € vuodessa.

5.2.17 Elintarvikkeiden tietyn tyyppinen kuljetustoiminta

Ruokaviraston tulkinnan mukaan elintarviketoiminnan rekisteröintiä ei tarvitse tehdä, jos kuljetustoiminta täyttää kohdan 1., 2., 3., 4., 5., tai 6. vaatimukset:

1. Elintarvikkeiden kuljetustoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi ja toiminta sisältää huoneenlämmössä säilyvien elintarvikkeiden kuljetusta.
2. Elintarvikkeiden kuljetustoiminta liittyy varainkeruuseen. Tällaisesta kuljetustoiminnasta on kyse yhdistysten (myös muiden kuin yleishyödyllisten yhdistysten), urheiluseurojen, koululuokkien ja vastaavien ei-ammattimaisen elintarviketoiminnan omaan varainkeruuseen liittyvässä kuljetustoiminnassa tai yritystoiminnan harjoittelussa.
3. Keskuskeittiöstä lähtevien aterioiden kuljetus ajoneuvolla, jonka omavalvonta kuuluu keskuskeittiön omavalvontaan ja kun kuljetusyrityksen päätoimiala on muu kuin elintarvikkeiden kuljetus. Elintarvikkeiden kuljetuksen liikevaihdon suuruudella ei ole merkitystä. Esim.
  - a. keskuskeittiöltä lähteviä ruokia kuljettavat taksit, joiden päätoimiala on henkilöiden kuljetus ja postiautot, joiden päätoimiala on postin kuljetus.
4. Jos kuljetustoimintaa tehdään rekisteröidyn elintarviketoiminnan alustapalveluun sisältyen, yksittäisiltä kuljettajilta ei edellytetä erikseen elintarviketoiminnan rekisteröintiä ks. lisätietoja kohdasta 6.4
5. Maitoautot, joiden valvonta sisältyy maitoalan hyväksytyn elintarvikehuoneiston hyväksyntään tai maitoalan toiminnan rekisteröintiin
6. Alkutuotannon tuotteiden kuljetus on osa alkutuotantoa, jos alkutuottaja
  - a. kuljettaa itse tuotettuja alkutuotannon tuotteita pois alkutuotantopaikalta tai

- b. kuljettaa muiden tuottamia alkutuotannon tuotteita alkutuotantopaikalta toiseen alkutuotantopaikkaan, ensimmäiseen elintarvikehuoneistoon tai kuluttajalle.

Lisätietoja alkutuotannon tuotteiden kuljettamisesta Ruokaviraston internetsivuilta

<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elintarvikeala/elintarvikkeiden-alkutuotanto/alkutuotantopaikasta-ilmoittaminen/>

Muissa tilanteissa elintarvikkeiden kuljetustoiminta on lähtökohtaisesti rekisteröitävä.

5.2.18 Etämyynti, jolta ei edellytetä rekisteröintiä

Kansallinen elintarvikelaki sallii vähäriskisen ja pienimuotoisen elintarviketoiminnan (luku 5.2) etämyynnin ilman, että etämyyntitoimintaa tarvitsee rekisteröidä tai etämyyntitoiminnasta ilmoittaa elintarvikevalvontaviranomaiselle, vaikka EU lainsäädännön mukaan elintarvikkeiden etämyynti edellyttää etämyyntitoiminnasta sekä sen valvonnan alaisista paikoista ilmoittamista toimivaltaiselle viranomaiselle ((EU) N:o 2017/625, art. 15, kohta 5.b).

Kun elintarviketoiminta on tämän ohjeen luvun 5.2 perusteella rekisteröinnistä vapautettua, ja vaikka myynti tapahtuu verkkokaupan tai muun etäviestintävälineen välityksellä, etämyynti itsessään ei siis laukaise rekisteröintivelvollisuutta eikä edellytä ilmoittamista etämyynnistä.

Jos kyseessä on rekisteröinnistä vapautettu elintarviketoiminta, jolle on asetettu 15 000 €/vuosi liikevaihdon raja, liikevaihdon on kokonaisuudessaan alitettava kyseinen raja etämyynnistä tullut liikevaihto mukaan laskettuna.

Edellä tässä luvussa mainitut asiat koskevat myös alkutuotannon etämyyntiä.

Ks. myös 6.3.

5.2.19 Alustapalvelun tarjoaja tai sähköinen markkinapaikka

Alustapalvelun tarjoajat tai sähköiset markkinapaikat (esim. Huutonet.fi tai tori.fi) eivät ole elintarvikealan toimijoita, jos ne vain tarjoavat tilaa toisille yrityksille myydä tuotteita sähköisen markkinapaikan omistamalla sivustolla. Tällöin niiden katsotaan olevan tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajia (Laki sähköisen viestinnän palveluista 2014/917, 183 §). Edellä mainittu koskee myös mobiilisovellusten tarjoajia. ks. myös luku 6.4.

5.3 Vaatimukset rekisteröinnin ulkopuolella olevalle elintarvikealan toiminnalle

Rekisteröinnin ulkopuolella olevaan elintarvikealan toimintaan sovelletaan elintarvikelain 2 luvun 6 §:n 1–3 momenttia (toimintaa koskevat yleiset

vaatimukset), 14 (Jäljitettävyys), 15 (Omavalvonta) ja 17 (Toimijan tiedonantovelvollisuus) §:n vaatimuksia (EL 2.3 §).

Elintarvikelain 6 §:n 1–3 mom. mukaan toiminnan ja siihen liittyvien elintarvikkeiden tulee olla turvallisia eivätkä ne saa johtaa kuluttajaa harhaan. Tältä pohjalta voidaan arvioida, mitä asioita toiminnassa on otettava huomioon ja mitä tietoja pakatusta/pakkaamattomasta elintarvikkeesta on annettava.

Ruokaviraston internetsivuilta löytyy lisää tietoa vaatimuksista elintarvikealan yritystoiminnalle. Niitä voi soveltuvin osin ottaa huomioon myös rekisteröinnin ulkopuolella olevassa toiminnassa (ks. luku 8)

6 TOIMINNOT, JOISTA SEURAA AINA REKISTERÖITYMISVELVOITE

Ruokaviraston tulkinnan mukaan seuraaviin toimintoihin liittyvät riskit eivät ole vähäisiä, minkä vuoksi niiden harjoittamisen on oltava rekisteröityä:

- Maahantuonti tai vienti (ks. luku 6.1)
- Ravintolisät, painonhallintaan tarkoitetut aterian- ja ruokavalionkorvikkeet ja kliiniset ravintovalmisteet (ks. luku 6.2)
- Etämyynti, jolta edellytetään rekisteröintiä ja etämyynnistä ilmoittaminen (ks. luku 6.3)
- Elintarvikkeiden alustapalvelun tarjoaja tai sähköinen markkinapaikka (ks. luku 6.4)
- Erityisille ryhmille tarkoitetut elintarvikkeet (ks. luku 6.5)
- Haavoittuville kuluttajaryhmille suunnattujen elintarvikkeiden valmistus tai tarjoilu (ks. luku 6.6)
- Sellaisten elintarvikkeiden valmistus, joiden markkinoidaan soveltuvan gluteenittomaan tai allergiaruokavalioon (pois lukien pop-up-ravintolatoiminta, yhdistysten ja vastaavien toiminta sekä yritystoiminnan harjoittelu, joissa itse valmistettuja gluteenittomia tuotteita saa valmistaa korkeintaan 12 x/vuosi ilman toiminnan rekisteröintiä) (ks. luku 6.7)
- Vitamiinien ja kivennäisaineiden lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä tai tarjoiltaviin tuotteisiin (ks. luku 6.8)
- Elintarvikeparanteiden eli lisäaineiden, aromien ja entsyymien valmistaminen tai lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä (ks. luku 6.9)
- Alkutuotannon yhteydessä tapahtuva ei-vähäisen riskin elintarviketoiminta (ks. luku 6.10)
- **Tietyt elintarvikkeet, joiden valmistus, tarjoilu tai myynti eivät ole Ruokaviraston tulkinnan mukaan koskaan vähäisen riskin toimintaa, jolloin toiminta on vähintään rekisteröitävä, kuten**
  - **täyssäilykkeiden, savukalan, palvilihan valmistus**
  - **kuumennuskäsittelyn, kuten pastöroinnin, käyttö silloin kun se on tuotteen ainoa säilömismenetelmä**

- **tartarpihvien, medium-kypsennettyjen jauhelihapihvien, graavikalan, mädin tai sushiannosten valmistus ja myynti**

6.1 Maahantuonti ja -vienti

Elintarvikkeiden tuonti sisämarkkinoilta tai EU:n ulkopuolelta tai vienti sisämarkkinoille tai EU:n ulkopuolelle edellyttää aina toiminnan rekisteröintiä. Suomessa toimiva maahantuoja rekisteröidään elintarvikevalvontaviranomaiselle. Rekisteröitynyt maahantuoja vastaa omalta osaltaan tuotteen turvallisuudesta ja muusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos elintarvikkeiden maahantuoja toimii toiseen EU-jäsenmaahan rekisteröitynyt ulkomainen yritys, jolla ei ole toimintaa Suomessa, kyseisen ulkomaisen maahantuojan ei tarvitse rekisteröityä Suomeen elintarvikealan toimijaksi.

6.2 Ravintolisät, painonhallintaan tarkoitetut aterian- ja ruokavalionkorvikkeet ja kliiniset ravintovalmisteet

Ravintolisien, painonhallintaan tarkoitettujen aterian- ja ruokavalionkorvikkeiden sekä kliinisten ravintovalmisteiden valmistus, valmistuttaminen, tuonti ja/tai vienti (EU ja kolmasmaat) edellyttää aina toiminnan rekisteröintiä, sillä niihin liittyvät riskit eivät ole vähäisiä. Tällainen toiminta kuuluu suunnitelmallisen valvonnan piiriin ja sitä valvotaan säännöllisesti.

Samoin edellä mainittujen tuotteiden myynti, markkinointi tai muu välittäminen edellyttää aina toiminnan rekisteröintiä, mutta se ei välttämättä kuulu säännöllisen valvonnan piiriin:

- Pienimuotoinen (≥ 3 tuotteen) myynti, jonka liikevaihto korkeintaan 15 000 €
  - Toiminta tulee rekisteröidä ja se kuuluu suunnitelmallisen valvonnan piiriin.
  - Toimintaa ei valvota säännöllisesti, mutta se voidaan ottaa säännöllisen valvonnan piiriin, jos siinä havaitaan määräystenvastaisuutta.
  - Jos liikevaihto ylittää 15 000 €, toiminta siirtyy säännöllisen valvonnan piiriin.
- Ei-pienimuotoinen (≥ 1 tuotteen) myynti, jonka liikevaihto yli 15 000 €
  - Toiminta tulee rekisteröidä ja se kuuluu suunnitelmallisen valvonnan piiriin.
  - Toimintaa valvotaan säännöllisesti.

Jos ravintolisiä myyvä toimija harjoittaa myös muuta elintarvikealan toimintaa, otetaan liikevaihdossa huomioon koko elintarviketoiminnan liikevaihto.

6.3 Etämyynti, jolta edellytetään rekisteröintiä ja etämyynnistä ilmoittaminen

Elintarvikkeiden etämyyntitoimintaa voi harjoittaa

- rekisteröidyssä elintarvikealan toiminnassa
- hyväksytyssä elintarvikealan toiminnassa ja
- rekisteröidyssä alkutuotannossa.

Ks. myös 5.2.18 rekisteröimättömän elintarviketoiminnan etämyynti.

Etämyynnistä ilmoittaminen elintarvikevalvontaviranomaiselle tehdään vapaamuotoisesti esim. puhelimitse tai sähköpostitse. Samalla toimija ilmoittaa, minkä etäviestintävälineen kautta toimija myy elintarvikkeita ja mikä on sen valvonnan alainen paikka. Esimerkiksi verkkokaupan osoite, mobiilisovellus tai sosiaalisen median profiili. Paikallinen valvontaviranomainen voi edellyttää tarvittaessa myös olennaisen muutosilmoituksen tekemistä, jos muutos aikaisempaan toimintaan nähden on merkittävä.

Verkkokaupan kautta tapahtuvasta etämyyntitoiminnasta tekee ilmoituksen se yritys, joka omistaa verkkokaupan verkkotunnuksen (esim. www.esimerkki.fi) eli on rekisteröitynyt verkkotunnuksen käyttäjäksi (ks. Luku 8. Muu ohjeistus – Traficomien ohjeistus verkkotunnuksen hakijalle ja käyttäjälle). Verkkotunnuksen omistava yritys on vastuussa verkkokaupassa myytävistä tuotteista ja niistä annettavista tiedoista.

Sosiaalisen median profiilin kautta tapahtuvasta etämyyntitoiminnasta tekee ilmoituksen se yritys, joka ylläpitää kyseistä profiilia, markkinoi, myy ja/tai välittää elintarvikkeita profiilin kautta.

Jos fi-päätteisen verkkotunnuksen omistava yritys tai sosiaalisen median profiilia ylläpitävä yritys ei kuitenkaan fyysisesti sijaitse Suomessa, ja jolla ei ole varastoa eikä edustajaa Suomessa, tällä yrityksellä ei ole velvollisuutta rekisteröidä toimintaansa tai ilmoittaa etämyynnistään Suomeen. Asiakaspaikattomien pilvi-/virtuaaliravintoloiden kohdalla voi olla tilanne, että .fi -päätteisen verkkotunnuksen omistava yritys ei sijaitse Suomessa, mutta elintarvikkeet valmistava elintarvikehuoneisto sijaitsee Suomessa. Tällöin elintarvikehuoneisto rekisteröidään elintarvikevalvontaviranomaiselle normaaliin tapaan.

Rekisteröinti- ja ilmoitusvelvollisuutta etämyynnistä ei myöskään ole sellaisella toisessa maassa fyysisesti sijaitsevalla yrityksellä, joka kohdentaa verkkokaupan tai muun etämyynnin tarjontaa suomalaisille kuluttajille. Mahdollisissa määräystenvastaisissa tilanteissa viranomaiset kääntyvät RASFFn/AACn kautta yrityksen kotimaan viranomaisen puoleen.

Rekisteröinti- ja etämyyntitoiminnasta ilmoittamisvelvollisuus on kuitenkin sellaisella suomalaisella yrityksellä, joka ei kohdenna etämyyntitarjontaa suomalaisille kuluttajille, vaan myy tuotteita muiden maiden kuluttajille. Mahdollisissa määräystenvastaisissa tilanteissa muiden maiden viranomaiset kääntyvät suomalaisten viranomaisten puoleen.

6.3.1 Etämyyntitoiminnan aloittaminen jo rekisteröidyssä tai hyväksytyssä elintarvikealan toiminnassa

Etämyyntitoiminnan aloittaminen jo rekisteröidyn tai hyväksytyin elintarvikealan toiminnan ohella siihen liittyen ei edellytä elintarviketoiminnan uudelleen rekisteröintiä. Toimijan on kuitenkin ilmoitettava etämyyntitoiminnastaan elintarvikevalvontaviranomaiselle, joka merkitsee tiedon etämyyntitoiminnasta ja sen valvonnan alaisista paikoista (esim. verkkokaupan osoite) VATI-järjestelmään.

6.3.2 Etämyyntitoiminnan aloittaminen, jos elintarvikealan toimintaa ei ole rekisteröity tai hyväksytty

Kun aloitetaan etämyyntitoiminta liittyen elintarviketoimintaan, jolta ei ole edellytetty rekisteröintiä, on huomioitava, että etämyynnistä saatu liikevaihto lasketaan mukaan tilikauden liikevaihtoon. Jos siis liikevaihtorajan sisältävä toiminta olisi muutoin rekisteröinnistä vapautettua, mutta toimijan koko elintarviketoiminnan tilikauden liikevaihdon määrä etämyynti mukaan lukien ylittää 15 000 euroa, toiminta tulee rekisteröidä ja etämyyntitoiminnasta ilmoittaa.

6.3.3 Etämyyntitoiminnan aloittaminen alkutuotannossa

Rekisteröidyssä alkutuotannossa etämyyntitoiminnan aloittaminen edellyttää etämyyntitoiminnasta ilmoittamista toimivaltaiselle viranomaiselle. Ks. myös kohta 5.2.18.

Jos suoraan kuluttajalle myytävien alkutuotannon tuotteiden kilomäärärajat ylittyvät (kilomääräraajat löydät MMMa 318/2021 pykälistä 8 § kasvikset ja sienet ja 16 § hunaja) tai toiminta ei muutoin ole luonteeltaan alkutuotantoa, alkutuotannon toimijan tulee tehdä ilmoitus elintarvikealan toiminnan rekisteröintiä varten tai hakea hyväksyntää.

6.4 Elintarvikkeiden alustapalvelun tarjoaja tai sähköinen markkinapaikka

Jos alustapalvelun tarjoajat tai sähköiset markkinapaikat itse myyvät, markkinoivat tai kuljettavat elintarvikkeita, ne ovat siinä tilanteessa elintarvikealan toimijoita, joiden tulee rekisteröidä toimintansa, ellei elintarviketoiminta ole pienimuotoista ja vähäriskistä. Edellä mainittu koskee myös mobiilisovellusten tarjoajia. Ks. myös luku 5.2.19.

6.5 Erityisille ryhmille tarkoitettut elintarvikkeet

Erityisille ryhmille tarkoitettujen elintarvikkeiden (lastenruoat, äidinmaidonkorvikkeet, vieroitusvalmisteet, ruokavalionkorvikkeet painonhallintaan, kliiniset ravintovalmisteet) valmistus, valmistuttaminen, tuonti tai vienti on aina sellaista toimintaa, joka tulee rekisteröidä.

6.6 Haavoittuville kuluttajaryhmille suunnattujen elintarvikkeiden valmistus tai tarjoilu

Haavoittuville kuluttajaryhmille ruokaa valmistavien tai tarjoilevien on rekisteröitävä elintarviketoiminta, pois lukien seuraavat toiminnot, joita ei tarvitse rekisteröidä, vaikka niissä valmistettaisiin tai tarjotaisiin ruokaa haavoittuville kuluttajaryhmille:

- ryhmäperhepäivähoidon keittiö ja perhepäivähoitajan kotikeittiö (ks. luku 5.2.11) sekä
- elintarviketoiminta kerhotiloissa, toimintakeskuksissa ja iltapäiväkerhoissa (ks. luku 5.2.15).

6.7 Sellaisten elintarvikkeiden valmistus, joiden markkinoidaan soveltuvan gluteenittomaan tai allergiaruokavalioon

Kun elintarvikkeita, joiden kerrotaan olevan gluteenittomia tai soveltuvan allergiaruokavalioon, valmistetaan ja/tai tarjotaan, tulee toiminta rekisteröidä, pois lukien pop-up -ravintolatoiminta, yhdistysten ja vastaavien toiminta sekä yritystoiminnan harjoittelu, joissa itse valmistettuja gluteenittomia tuotteita saa valmistaa korkeintaan 12 x/vuosi ilman toiminnan rekisteröintiä. Samoin pakkaamattomien elintarvikkeiden, joiden ilmoitetaan olevan gluteenittomia tai soveltuvan allergiaruokavalioon, myyntitoiminta tulee rekisteröidä.

6.8 Vitamiinien ja kivennäisaineiden lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä tai tarjottaviin annoksiin

Täydentäminen eli vitamiinien ja/tai kivennäisaineiden lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä tai tarjottaviin annoksiin on aina toimintaa, joka tulee rekisteröidä. Sen sijaan vitamiinilla ja/tai kivennäisaineilla täydennettyjen elintarvikkeiden käyttäminen (esim. D-vitamiinilla täydennetty maito) ei edellytä toiminnan rekisteröintiä, ellei toiminta muutoin edellytä rekisteröintiä.

6.9 Elintarvikeparanteiden eli lisäaineiden, aromien ja entsyymien valmistus ja lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä

Elintarvikeparanteiden valmistaminen (esim. aromien uuttaminen luonnonkasveista) on aina toimintaa, joka tulee rekisteröidä. Samoin elintarvikeparanteiden lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä (esim. hunajan maustaminen aromeilla hunajavalmistetta tehdessä) on pääsääntöisesti rekisteröitävää toimintaa, pois lukien vähittäismyynnissä kuluttajille suunnattujen paranteiden (kuten leivinjauheen tai hillosokerin) käyttö.

6.10 Alkutuotannon yhteydessä tapahtuva ei-vähäisen riskin elintarviketoiminta

Tässä luvussa käsitellään kasvien ja hunajan alkutuotannon yhteydessä tapahtuvaa elintarvikkeiden käsittelyä ja myyntiä. Jos kyseessä on maidon, lihan ja munien alkutuotanto, metsästys tai kalastus ja kalanviljely, katso muu Ruokaviraston ohjeistus.

Alkutuotannon yhteydessä tapahtuvaa ei-vähäisen riskin elintarviketoimintaa, josta seuraa aina rekisteröinti-ilmoitus, ovat:

- Alkutuotannon tuotteiden jalostaminen tuottajan toimesta, kun se ei ole vähäisen riskin toiminnasta, koemarkkinointia tai myynnin liikevaihto on yli 15 000 €/vuosi
- Alkutuotuttajan omien alkutuotannon tuotteiden ohessa muilta ostettujen alkutuotannon tuotteiden myynti, kun myynnin liikevaihto yli 15 000 €/vuosi

Esimerkkejä jalostamisesta ja käsittelyistä, jotka eivät ole riskiltään vähäisiä:

- Korvasienten käsittely (kuivaus, keittäminen) ja myynti suoraan kuluttajille
- Mahlan pastörointi
- Lisäaineiden ja/tai aromien lisääminen mahlaan
- Aromien lisääminen hunajaan hunajavalmistetta tehdessä (lisäaineiden lisääminen hunajaan on kaikissa tilanteissa kiellettyä).

*Idut

Alkutuotannon hyväksyntää ei vaadita kun:

- ituja myydään suoraan kuluttajalle korkeintaan 5000 kg/v.
- ituja toimitetaan paikalliseen vähittäismyyntiin korkeintaan 5000 kg/v.

Alkutuotannon hyväksyntä vaaditaan kun:

- ituja myydään suoraan kuluttajalle yli 5000 kg/v.
- ituja toimitetaan paikalliseen vähittäismyyntiin yli 5000 kg/v.
- ituja toimitetaan tukkuun tai jatkojalostukseen (ei määrärajaa)

7 LAINSÄÄDÄNTÖ

Aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä:

- Elintarvikelaki 297/2021 (EL) ja hallituksen esitys HE 3/2021
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, elintarvikehygieniasta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi (EU:n valvonta-asetus)
- Laki sähköisen viestinnän palveluista 2014/917
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 318/2021 elintarvikehygieniasta

8 MUU OHJEISTUS

- Ruokaviraston ohje Rekisteröidyn elintarviketoiminnan hygieniasta <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/oppaat/huoneisto-ohje/ohje-rekisteroidyn-elintarviketoiminnan-elintarvikehygieniasta/>
- Ruokaviraston ohjeistus Kala ja kalastustuotteet: Alkutuotantoa, ilmoitettu elintarvikehuoneisto vai kala-alan laitos? <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/elintarvikeala/laitokset/kala/>
- Ruokaviraston internetsivut yhdistelmäelintarvikkeista <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/elintarvikkeet/elaimista-saatavat-ja-yhdistelmaelintarvikkeet/>
- Ruokaviraston internetsivut elintarvikealan vaatimuksista yrityksille <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elintarvikeala/>
- Ruokaviraston internetsivut kotikeittiön hygieniasta <https://www.ruokavirasto.fi/henkiloasiakkaat/tietoa-elintarvikkeista/kasittely-ja-sailyttaminen/hygienia-kotikeittiossa/>
- Ruokaviraston internet-sivut Pop-up -ravintolatoiminnasta <https://www.ruokavirasto.fi/henkiloasiakkaat/tietoa-elintarvikkeista/elintarvikealan-toiminta-yksityishenkilona/pop-up-ravintolatoiminta/>
- Ruokaviraston internetsivuilla alkutuotannon tuotteiden kuljettamisesta <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elintarvikeala/elintarvikkeiden-alkutuotanto/alkutuotantopaikasta-ilmoittaminen/>

9 MUUTOKSET AIEMPAAN VERSIOON

- Muutettu ohjeen rakennetta
- Päivitetty luku 5.2.1
- Lisätty lukuun 5.2
  - pubit, osastokeittiö, oppilaitosten opetuskeittiöt, koekeittiöt ja maistatus, elintarvikeautomaatit, luonnonvaraiset keräilytuotteet, rahtimehustamo
  - esimerkkejä alkutuotannon vähäriskisestä käsittelystä

- kappale siitä, ettei henkilön yritystaustalla ole väliä arvioitaessa rekisteröinnin piiriin kuulumista, pois lukien luvun 5.2.6 koemarkkinointi, joka on varattu vain alkutuottajille
- Päivitetty luvun 6 maahantuonti- ja vienti kohtaa
- Päivitetty verkkokauppaa ja muuta etämyyntiä koskevia tulkintoja
- Lisätty alustapalvelun tarjoajat ja sähköiset markkinapaikat
- Lisätty maininta luomutoimijoista lukuun 2
- Poistettu aiemman version liitteet 1 ja 2 ja liitteiden asiat viety voimassa olevilta osin ohjetekstiin
- Päivitetty aiemman version liite 3, joka nykyisessä ohjeessa liite 1 ja poistettu liitteestä asioita, jotka liittyvät muuhun kuin elintarviketoiminnan rekisteröintiin (kyseiset asiat löytyvät Ruokaviraston ohjeesta ohje rekisteröidyn elintarviketoiminnan hygieniasta)

LUOMMOS

LIITE 1. EDELLYTTÄÄKÖ ELINTARVIKETOIMINTA REKISTERÖINTIÄ?

Taulukossa on esitetty esimerkkejä toiminnoista, joiden kohdalla on ollut epäselvää, tarvitseeko elintarvikealan toimijan tehdä elintarviketoiminnan rekisteröinti-ilmoitusta. Toiminnot, jotka on selvästi määritelty jossain muualla (esim. lainsäädännössä tai Ruokaviraston ohjeissa) on jätetty taulukon ulkopuolelle. Esimerkit ovat tulkintoja elintarvikelainsäädännön rajauksista. Vaikka toimintaa ei taulukon perusteella tarvitse rekisteröidä, voidaan toimijaan kuitenkin kohdistaa valvontaa ja hallinnollisia toimenpiteitä, mikäli toiminnassa havaitaan puutteita tai elintarviketurvallisuus vaarantuu. Lisäksi toimijalta voidaan edellä mainituissa tilanteissa tarvittaessa edellyttää esim. rekisteröinti-ilmoituksen tekemistä.

A-taulukko

Ei vaadita elintarviketoiminnan rekisteröintiä

Ei kuulu rekisteröidyn elintarviketoiminnan osalta säännöllisen valvonnan piiriin

ESIMERKKI	PERUSTELU
1. Asumisyksiköt (esim. turvakodit, kuntouttava toiminta, lastenkodit), joissa ruoka valmistetaan kodinomaisessa keittiössä	Elintarviketoimintaa saa harjoittaa ilman toiminnan rekisteröintiä, kun kyseessä on kodinomaisen keittiön toiminta (ks. luku 5.2.11)
2. Kirjakauppa myy karkkeja, pakattuja jäätelöitä ja pakattua hunajaa	Karkkien, pakattujen jäätelöiden ja hunajan eli elintarviketoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja. Toimintaa ei tarvitse rekisteröidä. (ks. luku 5.2.1)
3. Henkilö leipoo kotonaan pullaa ja keksejä (huoneenlämmössä säilyviä, muita kuin eläinperäisiä elintarvikkeita) ja myy niitä torilla	Elintarviketoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja. Toimintaa ei tarvitse rekisteröidä. (ks. luku 5.2.1)
4. Rautakauppa myy rekisteröidyssä tai hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa valmistettua ja pakattua kuivalihaa	Elintarviketoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja. Toimintaa ei tarvitse rekisteröidä. (ks. luku 5.2.1)
5. Henkilö kerää luonnonmarjoja ja sieniä ja myy niitä tuoreeltaan alkutuotannontuotteina	Toiminnasta ei tarvitse tehdä alkutuotannon eikä elintarviketoiminnan rekisteröintiä. Liikevaihdon suuruudella ole merkitystä. (ks. luku 5.2.5)
6. Henkilö käsittelee keräämiään luonnonvaraisia keräilytuotteita vähäriskisesti	Toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja. Vähäriskisen luonnonvaraisten keräilytuotteiden myyntitoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Toimintaa ei tarvitse rekisteröidä. (ks. luku 5.2.5)

ESIMERKKI	PERUSTELU
7. Henkilö ostaa marjojen viljelijältä vadelmia ja mansikoita. Henkilö myy marjoja tuoreena ja/tai käsittelee niitä vähäriskisesti (esim. pakastaa tai kuivattaa) ja myy eteenpäin	Elintarviketoiminnan liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja. Toimintaa ei tarvitse rekisteröidä. (ks. luku 5.2.5)
8. Yksityishenkilön toteuttama tilapäinen ruoka-aputoiminta (vrt. taulukon kohta B1)	Yksityishenkilö ilman järjestöä tai yhdistystä taustalla voi jakaa ruoka-apua enintään 12 päivänä vuodessa ilman ruoka-aputoiminnan rekisteröintiä ks. Lisätiedot Ruokaviraston ohje Ruoka-apuun luovutettavat elintarvikkeet ja luku ruoka-aputoiminnan rekisteröinti.
10. Rekisteröinnistä vapautettu elintarviketoiminta, johon sovelletaan 15 000 e/vuosi liikevaihtorajaa ja jossa on etämyyntiä	Koko elintarviketoiminnan liikevaihto etämyynti mukaan lukien on korkeintaan 15 000 €/vuosi. Toiminta ei sisällä luvussa 6 mainittuja toimintoja. Toimintaa, mukaan lukien etämyyntiä, ei tarvitse rekisteröidä eikä etämyynnistä ilmoittaa (ks. luku 5.2.18)

B-taulukko

Vaaditaan ilmoitus elintarviketoiminnan rekisteröimiseksi

Ei kuulu säännöllisen valvonnan piiriin

Elintarvikehuoneistoja valvotaan toiminnan mukaan riippumatta siitä, millä nimellä elintarvikehuoneistoa kutsutaan. Jos elintarvikehuoneistossa tehdään laajempaa elintarvikkeiden käsittelyä, elintarvikkeiden markkinointia tai havaitaan puutteita, täytyy valvontaa tehdä säännöllisesti. Katso lisätiedot, milloin kohde siirtyy säännölliseen valvontaan sivulta <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/oppaat/riskiluokitusohje/elintarvikehuoneiston-ja-kontaktimateriaalitoiminnan-riskiluokitus-ja-elintarvikelainsaadannon-mukaisen-valvontatarpeen-maarittaminen/>

ESIMERKKI	PERUSTELU
1. Ruoka-aputoiminta (vrt. taulukon kohta A 8)	Ruoka-aputoimijoiden on rekisteröitävä ruoka-aputoiminta vähintään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista oman sijaintikuntansa elintarvikevalvontayksikköön (Etl 297/2021, 10 §) ks. Lisätiedot Ruokaviraston ohje Ruoka-apuun luovutettavat elintarvikkeet ja luku ruoka-aputoiminnan rekisteröinti.
2. Pienimuotoinen ravintolisien, painonhallintaan tarkoitettujen aterian- ja ruokavalionkorvikkeiden tai kliinisten ravintovalmisteiden myynti (esim. kuntosalit, optikkoliikkeet, kampaamot tai muut vastaavat) jos ei ole omaa valmistusta, valmistuttamista tai tuontia (sisämarkkinoilta tai kolmansista maista) ja	Toimijan on rekisteröitävä elintarvikealan toiminta, koska ravintolisät, painonhallintaan tarkoitettut aterian- ja ruokavalionkorvikkeet ja kliiniset ravintovalmisteet eivät ole vähäisen riskin tuotteita. Kun elintarvikemyynnin liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi, toimintaa ei valvota säännöllisesti.

ESIMERKKI	PERUSTELU
• jos elintarvikemyynnin liikevaihto on korkeintaan 15 000 €/vuosi.	

C-taulukko

**Vaaditaan ilmoitus elintarviketoiminnan rekisteröimiseksi
Kuuluu säännöllisen valvonnan piiriin**

ESIMERKKI	PERUSTELU
1. Sairaalan, terveyskeskuksen tai vastaavan osastokeittiö	Kun ruokaa osastokeittiöön toimittava suurkeittiö tai tarjoilukeittiö ei vastaa osastokeittiön toiminnasta (mm. ruoan jakelu). Jos samassa sairaalassa on monta osastokeittiötä, ne voi rekisteröidä yhdellä ja samalla rekisteröinti-ilmoituksella. Ks. myös luku 5.2.14
2. Äidinmaitokeskus, myös äidinmaidonkorvikkeiden käsittelyä	Käsitellään äidinmaitoa tai käsitellään äidinmaidonkorvikkeita ja imeväisikäistenklinisiä ravintovalmisteita. Henkilökunta voi olla samaa kuin keittiössä. Kohderyhmä kuuluu riskiryhmään.
3. Täytekakun valmistaminen esim. kotona ja toimittaminen vähittäismyyntiin (kauppa tai kahvila) tai myynti kuluttajalle myöhempää käyttöä varten.	Kyseessä on helposti pilaantuvan elintarvikkeen valmistus ja <u>myynti myöhempää käyttöä varten</u> (eli kyseessä ei ole pop up-ravintolatoiminta).
4. Tarjoilukeittiö, jossa ei ole omaa ruoanvalmistusta, tarjoillaan tai/ja kuumennetaan muualla valmistettua ruokaa. Vähäinen aamu- tai välipalan valmistus, kuten leipien koostaminen ja puuron keittäminen, kiisselin valmistaminen tai perunoiden keittäminen ym. voi olla osa toimintaa. Esimerkiksi päiväkotit tai hoivakotit, johon lounaan pääruoka sekä salaattit tuodaan suurkeittiöstä. Päiväkodissa valmistetaan aamupuuro ja välipala sekä keitetään lounaan kanssa tarjottava energialisäke esim. perunat tai riisi.	Ei kodinomaista toimintaa. Säännöllistä elintarvikealan toimintaa.
5. Apteekit ja luontaistuotekaupat, joissa myydään elintarvikkeita (mm. erityisille ryhmille tarkoitetut elintarvikkeet ja ravintolisät)	Apteekit ja luontaistuotekaupat kuuluvat valvonnan piiriin, koska niissä myydään ravintolisiä, erityisille ryhmille tarkoitettuja elintarvikkeita ja muita elintarvikkeita. Kun elintarvikemyynnin liikevaihto on yli 15 000 €/vuosi, toimintaa valvotaan säännöllisesti.
6. Rautakauppa myy karkkeja, pakattuja jäätelöitä ja pakattua hunajaa muun toimintansa ohessa. Rautakauppa haluaa valikoimiinsa ulkomaisia karkkeja tai ulkomaista hunajaa ja aikoo siitä syystä tuoda niitä maahan.	Toiminta on rekisteröitävä. Maahantuonti on mainittu luvussa 6 ja se laukaisee rekisteröintivelvollisuuden. Liikevaihdon suuruudella ei ole merkitystä.